

<http://bagimsiz-seyir.blogspot.com/2008/06/14-hars-zerine.html>

harS üzerine...

06.06.2008

Öncelikle şunu belirtmek gerek, Uluslararası 16.Tiyatro Festivali kapsamında **Aydın Teker** gibi bir koreografin işini seyredebildiğimiz için mutluyuz. Son dönemde Aydın Teker'in çalışmaları İstanbul'dan önce yurtdışında sergilendiği ve burada seyirci ile buluşması çok daha geç olduğu için, İKSV'nin düzenlediği Tiyatro Festivalinin bu girişimi sevindirici oldu.

Sanırım " **harS**"ın, **Aydın Teker**'in olduğu kadar **Ayşe Orhon**'un da çalışması olduğunu göz önüne almalıyız . Zaten gösterim broşüründe koreografi ve dans olarak Orhon'un adı yazılmış. Kendi müzik geçmişinden ve arp

gibi bir enstrüman ile kurduğu bedensel ilişkinin "dönüşüm"ünden yola çıkan Ayşe Orhon, uzun zamandır birlikte çalıştığı koreograf Aydın Teker ile birlikte bir araştırma/laboratuvar çalışması gerçekleştirmiş.

Bu çalışmada enstrüman olan arp, beden olan Ayşe Orhon ile buluşuyor. Ya da biz öyle zannederken dansçıya dönüşen arp, enstrüman olan Ayşe Orhon ile buluşuyor. Aralarında gelişen ilişki, süreç içinde ikisinin bedenlerini çeşitli kereler dönüştürüyor. Kadın-çalgı / insan-alet / kütle-ses / dişil-eril, vb. gibi tarifler getirebileceğimiz yeni ilişki biçimleri doğuyor. Böylece Aydın Teker'in diğer çalışmalarında da görmeye alışkın olduğumuz "yeni biçimler evreni" içinde bir yolculuğa çıkıyoruz. Teker, öncelikle kendine bir problem yarattığını sonra da bu problemi çözmeye çalıştığını her söyleşide belirtegelmiş bir koreograf. Yine, arp gibi bir kütle-beden ile Ayşe Orhon'un dansçı-bedeni'nin buluşmasından ve aralarındaki imkansız ilişkiden yola çıkarak, Orhon ile birlikte yarattıkları bu "imkansızlığı" çözmeye çalışıyorlar.

Seyreden için heyecan verici anlar, beklenmedik diyaloglar, yeni görsel imgeler ile dolu bu çalışma, kanımca, "tarif ettiği" yere bazı anlar dışında bir türlü tam olarak ulaşamıyor. Yeni biçimlerin içinden doğması beklenen "yeni dünya hayali" ya da benim yeni dünya hayalim gerçekleşemiyor. Teker'in bir önceki çalışması olan "aKabı"nda, biçimlerin bizi taşıdığı farklı ilişkiler evreni yüzümüze doğru çarpmış ve bizi var olduğumuz gerçekliklerin içinden silkeleyerek çıkarmış, bir önerme, farklı bir "oluş biçimi" tarif etmişti. "harS", bu olasılığı belki daha çok taşıdığı halde, bir türlü "oraya" gitmiyor. Bu bilinçli bir seçim olabilir mi? Teker'in ve Orhon'un araştırma ve sürece ne kadar önem verdiğini biliyoruz. Orhon'un "Tekrar Edebilir misin?" adlı solo çalışmasında yaratım sürecinin kendisinin sahneye taşındığını, seyredenın yaratma sürecine dahil edildiğini deneyimledik. Teker'in bir çok çalışmasının, seyreden için sanki bir laboratuvar'ın içinden geçmek gibi bir etki uyandırdığını biliyoruz. Bilinçli bir şekilde seçilmiş sürece, araştırmaya, "tamamlanmadan olana" dikkat çeken bir çalışma biçimi bu. "harS"ı bu anlamda farklı kılan ne diye sorduğumuzda; şöyle bir cevap verebilirim: bazı anlarda soluğumu tutarak önümde beliren imgenin dehşetine (olumlu anlamda) kapıldığımı fark ediyorum. Yeni bir görüntü bu. Varolan gerçekliği, algıyı kıran, çok heyecanlı bir durum. Peki sonra ne oluyor? Bu an diğer anlara herhangi bir şekilde bağlanıyor. Bize bir izlek oluşturmuyor. İşte burada durup sormak zorundayım: bir izlek oluşturamaz mıydı? Ya da varolan algıyı kıran, farklı bir gerçeklik yaratan haliyle zaten bir

izlek önerisini içinde barındırmıyor mu? İzlek derken, lineer bir anlam bütününden bahsetmiyorum. Çalışmanın kendi doğasına uygun yeni bir anlamlandırma biçiminden söz ediyorum. (Bunun "aKabi"nda olduğunu düşünüyorum.) Seyreden her göz için yeniden kurgulanan, binbir çeşit anlam üreten bir evren. Bu evrenin kendine ait kodları olması kaçınılmaz. Bu kodlar bizi bir yerden diğerine taşıyabilir. Aslında biçimlerin de dramaturjisi yapılabilir. " harS"ı seyrederken, görsel anlamlar oluşturan biçimlerin dramaturjisine ihtiyaç duyuyorum. Beni- seyredeni- taşıdıkları yerden / "oluş"tan, bir diğerine götüren imgeler içinde oluşabilecek anlamlar zinciri iştahımı kabartıyor, acıktırıyor çünkü bütün tatlar orada. Ama o tatlar, yemeği oluşturmuyor bir türlü. Zihnim kayıp gidiyor, gözlerimin önünde akan imgelerin beni taşıyabileceği yeni dünyadan uzaklaşıyorum. Ta ki son ana kadar...O son an, (ya da anlar mı demeliyim) Kubrick'in "2001: Space Odyssey" filmindeki evren gibi, bana bilmediğim ama hissettiğim başka bir boyutu tarif ediyor. Soluğumu kesiyor. Belki de tanık olduğumuz bütün süreç bizi bu soluksuz ana getirmek için kurgulanmıştır diye geçiriyorum içimden. Ayşe'nin sanki geleceğin sesinin içinden yansıyan görüntüsü ışık azalırken silikleşiyor, kayboluyor. Geleceğin sesi kulaklarımızda kalıyor...